

ESTRUCTURES DE SUPORT PER A CRIATURES VULNERABLES

Izaskun Araluzea / Neus Frigola /
Marina González Guerreiro / Ariadna Guiteras /
Mercedes Pimiento / Mònica Planes / Marc Vives

La noció de cura radical és una idea a partir de la qual estructurarem la programació i les dinàmiques de treball en aquesta nova etapa d'ACVIC Centre d'Arts Contemporànies. Entenent les pràctiques artístiques com un organisme viu que té el potencial de transformar-se i de transformar-nos, i del que per tant, cal tenir-ne cura: posar la vida al centre i, a la vegada, descentralitzar, multiplicar els centres, radicalitzar.

Aquesta exposició fa seves les premisses amb les que encetem aquest camí i ho fa a través dels llenguatges propis de les pràctiques artístiques contemporànies. Les obres que es reuneixen aquí no són banderes ni estendards, no volen ser exemple ni paradigma, són pràctica, són exercici, en imatge, en forma, en matèria, en paraula, en cos. Són criatures vulnerables –i també fortes–, són les estructures de suport, i són allò que sustenten.

Com a òrgans d'aquest organisme viu que és el centre d'art, l'exposició i les obres que reuneix es presenten com una oportunitat per estar juntes en un paradigma posthumà. Explorant així la materialitat com un espai de descoberta, de fricció i de celebració. L'exposició com un contenidor, que ens conté. Lluny de ser un plantejament teòric vol ser una oportunitat per a l'experiència relacional, una pràctica que travessa totes les que han de venir: la de tenir cura de les estructures que ens sustenten.

Aquesta idea no és nova, tampoc és només nostra, és necessàriament una idea compartida per moltes –artistes, altres agents del sector, també institucions– que han posat paulatinament el terme cura/cures al centre. És una qüestió que ens vincula i que cal abordar transversalment, transinstitucionalment i transdisciplinàrment. Posant en relació referents, conceptes i discursos des de les pràctiques artístiques contemporànies que produeix coneixement *en relació* a i no de manera aïllada. Per recórrer el rizoma de discursos i coneixements que ens travessen per poder-lo narrar des d'unes subjectivitats particulars, des d'una perspectiva feminista i de la mà de les que ho han fet abans que nosaltres.

Prenem de Céline Condorelli¹ el plantejament d'una forma de treballar a partir del concepte d'amistat, entenent les relacions –també en l'àmbit del treball– com estructures de suport. Una tasca sovint invisibilitzada o que es dona per suposada en moltes ocasions, i que en conseqüència podria semblar tradicionalment poc

1 C. Condorelli (2014), *The company she keeps*, Londres i Eindhoven, Book Works / Chisenhale Gallery i Van Abbemuseum.

important i mancada de valor. Entenent-la com un corpus relacional, com una entitat depenent de la vida de cadascuna de nosaltres, i per tant inseparable de la vida, de les polítiques que ens travessen, de les amistats, dels cossos, de les emocions i les experiències.

John Dewey a *El arte como experiencia*² obre amb un primer capítol titulat *La criatura viviente* on descriu la noció d'experiència a través de la imatge d'aquesta «criatura vivent» enllaçada en una relació no dualista amb els elements que l'envolten, essent criatura i entorn constitutius l'un de l'altre. Aquestes experiències, diu, són físiques i no separades de la ment ni del cos, formen un tot en la recerca constant d'un equilibri impossible. I és precisament aquest desequilibri el que, segons l'autor, motivaria les pràctiques artístiques.

L'art com una experiència assimilable a la capacitat de viure la vida ens permet entendre la pràctica artística d'una manera ecosistèmica, rizomàtica i no binària, i, en conseqüència, el mateix treball de les artistes com una eina per donar sentit a aquesta relació, observar-la i comprendre-la. En definitiva, l'art com una forma de coneixement que no es troba en un espai separat de la vida, sinó que és part d'aquesta mentre dialoga amb altres formes de coneixement i concepció del món.

El treball de les artistes parteix de la voluntat de narrar aquestes experiències. La narració –en forma d'imatges, relats, coreografies...– implica posar en comú, i és l'eina que permet generar un aprenentatge d'allò viscut. L'escriptora Ursula K. Le Guin a *The carrier bag theory of fiction*³ desplega un relat antiheroic que imagina un altre origen de la humanitat, en el qual el primer dispositiu cultural –la primera eina o tecnologia– que les nostres avantpassades haurien creat seria un recipient, una bossa, un contenidor, apte per transportar-hi coses. Aquesta eina primordial, bossa, sac, sarró, farcell... explicaria l'origen i la supervivència de la humanitat, i conformaria, primer, la necessitat de guardar i, després, de compartir el que s'ha desat, la qual cosa, en definitiva, generaria una vida en comú al seu voltant.

Le Guin construeix una genealogia ficcional i feminista que difereix de l'imaginari hegemònic i s'alinea amb les anàlisis socioeconòmiques de l'antropòloga i activista Yayo Herrero. A *La vida en el centro*,⁴ Herrero

2 Dewey (1934; trad., 2002), «*La criatura viviente*», a *El arte como experiencia*, Barcelona, Paidós

3 U. Le Guin (1986), «*The carrier bag theory of fiction*», a *Dancing at the edge of the World*, Nova York, Grove Press.

situa els conceptes clau del seu argumentari: som éssers ecodependents, és a dir, depenem del nostre entorn i estem subjectes als límits físics del planeta que habitem; i també som interdependents, «nuestros cuerpos solo pueden sobrevivir si se insertan en un espacio de relaciones que garantice cuidados y atenciones a lo largo de toda la vida»,⁵ perquè al final de tot som éssers limitats i «radicalmente vulnerables».

El text de Le Guin construeix una narrativa alternativa equiparant l'exercici de la recol·lecció al bosc amb el treball literari. D'aquesta manera, estén la idea de la bossa transportadora de llavors a altres espais, entenent-ho com una pràctica cultural i participa en primera persona de la genealogia que proposa. Escriure és també agrupar elements en un mateix espai, sostenir-los per relacionar-se amb ells des dels afectes.

Aquesta idea ens permet pensar el treball en art des d'aquesta perspectiva feminista vinculada al «tenir cura de» i als aprenentatges que es generen quan compartim un mateix espai. Com l'escriptura, la pràctica artística, la investigació, el comissariat o la docència són activitats en què necessitem dels altres per tal que tinguin sentit. Segons Céline Condorelli un treball que consisteix en «putting fragments in relationship with each other», de manera que el procés «proposes something that each part alone could not»⁶. O, com diu la filòsofa Marina Garcés⁷, «ningú no pot fer cultura sol».

Totes aquestes són propostes que el que ens mostren són els nostres límits i la nostra vulnerabilitat. Ens ajuden a entendre que les nostres capacitats individuals són limitades, que *sempre* ens necessitem. Ens parlen de l'obligació de desmuntar la fal·làcia d'inspiració patriarcal de la individualitat i l'autonomia del subjecte, per posar els afectes al centre. També en el món de l'art, construït sobre identitats individuals basades en l'originalitat i la capacitat de generar novetat, cal desmuntar aquest constructe i treballar d'una *altra* manera, tant en la pràctica artística com en la gestió dels sistemes i les institucions que l'estructuren. Perquè una vegada col·loquem «la vida al centre» aquestes divisions es dilueixen i s'obren espais interstícials on construir estructures de suport per a aquestes criatures vulnerables i necessitades d'afecte que som.

4 Y. Herrero, M. Pascual i M. González Reyes (2018), *La vida en el centro: Voces y relatos ecofeministas*, Madrid, Libros en Acción.

5 Ídem. (p. 16)

6 C. Condorelli (2014), *The company she keeps*, Londres i Eindhoven, Book Works / Chisenhale Gallery i Van Abbemuseum.

7 ¿Para qué sirve la cultura? Soy Camara, CCCB (23 febrer 2018). Disponible en línia a: <<http://www.cccb.org/es/multimedia/videos/para-que-sirve-la-cultura/228593>>.

* Aquest text és una versió d'un text anterior amb el mateix títol, escrit i publicat el desembre del 2018 al volum POLARITATS per encàrrec de Homesession i el Grup Art, Professi6 i docència, grup d'innovaci6 docent de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona.

Peppa, 2023
Llapis sobre paper
210 x 140 cm

Izaskun Araluzea dibuixa, a priori no hi ha res més enllà de l'acte de dibuixar. L'objectiu és el procés, estar atenta a tot el que passa en períodes llargs de treball i relacions de llarg recorregut que estableix amb els dibuixos. Es fixa en les forces que organitzen cadascun d'aquests processos i espais, la tensió, la direcció –cap a dins, cap a fora– les masses i la seva densitat. El color, la llum i la seva la intensitat. El resultat podria funcionar com una memòria d'aquest procés, el seu rastre, tant en relació a imatges anteriors com a formes que han de venir.

A *Peppa*, un dibuix de gran format, ens hi podem passejar i si parem atenció veurem els signes de cadascun d'aquests moments, el gest de la mà, el pols, el joc amb les formes i els colors. Com un gran personatge conglomerat, els volums respiren en algun dels seus pulmons de traços i zones de color; ens miren des d'algun lloc d'aquest volum. Potser ens proposen un recorregut.

NEUS FRIGOLA

Sense títol, 2023
Llapis sobre paper
100 x 70 cm

Sense títol, 2023
Llapis sobre paper
50 x 70 cm

La pràctica de l'artista i artterapeuta Neus Frigola es configura a l'entorn de processos intuïtius, a partir d'experimentacions materials i somàtiques, tant decantades per l'experiència més íntima com compartida o col·lectiva. I d'una atenció plena a aquests processos. Les obres no són una finalitat en sí mateixes, no s'anticipen a un resultat, ni busquen una imatge determinada, sinó que apareixen en el procés d'escolta i experimentació. No posa límits a les possibilitats de la imaginació, i les imatges que apareixen ens conviden a abandonar la interpretació en base a allò que ja sabem per deixar pas a una experiència encarnada, sensible i situada.

Aquestes formes són tant contenidors com conductes, mostren les seves entrades, i la relació entre dins i fora és intensa però ambivalent.

El treball escultòric i instal·latiu de Marina González Guerreiro parteix de l'observació i acumulació de materials que troba, que converteix en exercicis d'ordre i desordre al seu taller, de dibuixos de coses que ha vist, de temps pausats, lents o intermitents.

Aquesta peça de ceràmica muntada en paret ens remet a un lloc lluny d'aquí, o fora d'aquí –un pati–, a un element com l'aigua, que es pot acumular en aquests petits recipients que són com fonts o “benditeres”, que ens poden fer pensar en gestos rituals o en la necessitat de guardar una mica d'aigua per la set de després. En la relació entre l'interior i l'exterior i en la capacitat de l'aigua de transgredir aquests dos àmbits, fluïnt i esborrant la dualitat. S'ofereix com un altar, i a la vegada com el lloc més comú de tots. Ens planteja així la impossibilitat de separar vida i obra, de portar a la sala d'exposicions allò que és viu, ens porta a pensar l'exposició com un rastre de les pràctiques quotidianes que s'esdevenen en un altre lloc.

ARIADNA GUITERAS

Ens rep a l'entrada de l'exposició una estructura que mostra una petita obertura per on podria passar un cos petit o un cos que s'ajup i s'esmuny. Ens convida a entrar si tenim curiositat per veure com és per dins aquest cos gros, bonyegut, que sembla tou i apedaçat, alegre pels seus colors. Ens convida a jugar i a desplaçar-nos per l'espai com ho faria un infant o algú que recorda com responem als estímuls quan som petites.

Entrem a l'exposició així, mobilitzant els músculs, canviant la postura bípeda per una que no sabem quina és, esdevenint cos en relació, travessant aquest cos que ens embolcalla, com si fóssim a la panxa de la balena. La idea de cos porós és una constant en la recerca artística d'Ariadna Guiteras, que aquí explora en aquesta estructura permeable, que, si bé té un vincle directe amb el ventre, amb l'abraçada o amb la necessitat de construir casa-refugi, també ens posa en tensió constant, al límit del col·lapse.

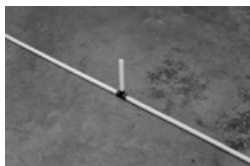
Coma auga nun cesto (Muro lateral para un patio), 2023
Ceràmica esmaltada
Mesures variables

Dues urpes que fan un ou, 2022
Roba recuperada, cintes, llistons de fusta
Mesures variables

Per dins, l'estructura descobreix una obra d'arquitectura modular, elaborada amb la col·laboració de l'arquitecte Roger Serret i Ricou, en la qual els llistons de fusta s'enllacen els uns amb els altres a través d'unes juntes-nòduls que permeten diverses configuracions i la possibilitat d'adaptar-se a diferents espais. Per a aquesta ocasió hem adaptat la peça i l'hem construïda conjuntament entre moltes mans amb la col·laboració de les alumnes de l'Escola d'Art de Vic.

MERCEDES PIMIENTO

Aquesta peça és part del conjunt anomenat «Arquitecturas Terminales», que pren el títol d'un text de 1998 de Martin Pawley, on l'autor proposa el sorgiment d'una nova manera d'entendre l'arquitectura entesa com estructures no només concebudes per ser habitades sinó fonamentalment estructures connectables.

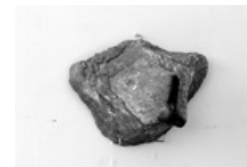
La pràctica escultòrica de Mercedes Pimiento configura una investigació sobre les connexions que es produeixen entre els cossos, les estructures i les matèries que circulen entre tots dos. Elements transitables (o no), cablejats, conduccions, canonades... que normalment s'amaguen i que quan es tornen visibles ens senyalen les estructures que suporten la nostra vida quotidiana. L'orgànic i el sintètic es troben, en aquest cas la cera d'abella i el coure, buscant acoblar-se o adaptar-se els uns amb als altres. La peça perimetral ens assenjala l'estructura que materialment sustenta el nostre cos en l'espai arquitectònic del centre d'art.

Sense títol (Arquitecturas terminales), 2021
Cera d'abella, cera vegetal, parafina i coure
Mesures variables

MÒNICA PLANES

Pelvis és una sèrie de tres escultures de pa que guarden la forma de l'espai entre dues pelvis en moviment i encaixades en diferents posicions. La massa de pa creix a l'interior dels motlles de morter de ciment en coure-la al forn i pren la forma de l'espai que havien format els dos cossos en contacte. Requereixen de dos cossos per existir, de fet, assenyalen la relació i el contacte entre aquests. Són l'índex d'un frec o d'una distància.

Les escultures de pa apareixen molt properes al cos, orgàniques, són finites. Ens interpel·len en allò més carnal, sensual i fins i tot sexual. En el contacte genital que les ha produïdes, que situades en seqüència a l'alçada de les nostres pròpies pelvis introdueixen el moviment, el provoquen, en una invitació al propi moviment del cos, a la dansa o la coreografia.

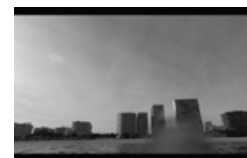

Pelvis, 2022
3 pans modelats amb morter de ciment
50 x 50 x 30 cm

MARC VIVES

El projecte *Es que ahora no puedo* de Marc Vives va començar el mes de març de 2018, auto inculcant-se la rutina d'anar cada dia a nedar per tal de copsar la muntanya de Montjuïc des del mar. En l'exercici recollia material de la nedada en imatges i àudios, i en un intent de comunicar-se amb ella sorgien frases i certa voluntat de retenir impressions de la muntanya. El procés va derivar en una sèrie d'obres performatives, fotografies, dibuixos, vídeos i peces d'àudio. Aquí presentem el material gràfic recollit des del mar condensat com una mena de bitàcola o calendari anotat.

Al vídeo *SSSSS* (inicials de *sand, sea, sun, sex, sangria* –sorra, mar, sol, sexe i sangria– en anglès) Marc Vives segueix nedant, ara al llarg de la Costa Brava, un territori fortament condicionat per les vacances i l'oci. En aquest cas es tracta d'un exercici com una acció d'escolta i devolució amb aquest paisatge, mentre neda canta en un joc sonor, performàtic i panteixant. Crea una experiència fragmentada travessada per l'esforç del cos movent-se en l'aigua resseguint el litoral, mentre la línia de flotació es converteix en el límit líquid que sustenta i que conté.

SSSSS, 2020
Videoprojecció i àudio, 30'19

Es que ahora no puedo, 2020
3 pòsters impressió digital i llapis sobre paper
Dos de 83 x 130 cm, un de 100 x 130 cm

IZASKUN ARALUZZEA ITZA
Bilbao, 1994

Es va graduar en art el 2016 per la UPV i va realitzar el Màster de Recerca i creació en art a la mateixa universitat el 2018. Algunes de les seves exposicions són: *Confit9*, a la Galeria Aire, Bilbao (2020), *Polita zatekeean*, a la sala Torrene, Algorta (2019); *Dime, dame* a Galeria Aire (2019); *I_A_U*, Juntas Generales de Biscaia, 2018; *Hire maitale traketsa*, programa Harriak, (2018).

NEUS FRIGOLA
Girona, 1991

Abraçant el dibuix, la ceràmica i la instal·lació, la seva investigació artística té una relació íntima amb els processos artterapèutics que acompanya, doncs entén la connexió amb els materials com a motor d'expressió. És graduada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona i la Willem de Kooning Academy (2013) i té un Màster en Artteràpia per la Universidad Autónoma de Madrid (2014-2016). Com a artterapeuta s'ha especialitzat en l'acompanyament en contextos de la mà de la Fundació Artepaliativo. Ha exposat individualment a la Fundació Suñol, (2023) i en exposicions col·lectives al Centre d'Art Tecla Sala (Barcelona, 2021), Art Lacuna (Londres - 2021) i Fase (Barcelona, 2019). Ha estat becada per Art for Change, la Fundació la Caixa (2023) i artista resident del programa Espai-C (Barcelona 2021-2023).

ARIADNA GUITERAS
Barcelona, 1986

La seva pràctica inclou la performance, el text, el dibuix i la instal·lació per especular des d'una perspectiva política i visceral sobre els límits dels cossos humans i més que humans. És llicenciada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. Ha mostrat el seu treball a diferents espais com La Panera (Lleida), Tate Exchange (Londres), CA2M (Madrid), La Capella (Barcelona), CentroCentro (Madrid), Loop (Barcelona), APA (Brussel·les), àngels (Barcelona), Twin Gallery (Madrid), Sala Muncunill (Terrassa), H.AAC (Vic), Castell de Montjuïc (Barcelona), Chalton Gallery (Londres), Sant Andreu Contemporani (Barcelona), Arts Santa Mònica (Barcelona), Antic Teatre (Barcelona), MACBA (Barcelona), Werf 52 (Düsseldorf), Second Home (Berlín). Ha estat artista resident a Gasworks (Londres), La Escocesa i Hangar (Barcelona).

MARINA GONZÁLEZ GUERREIRO
A Guarda, 1992

El seu procés creatiu parteix de l'acumulació de materials, convertint l'estudi en un espai d'assaig, on conviuen objectes i imatges de les procedències més diverses escenificant un ritual d'allò íntim. És llicenciada en Belles Arts per la Universidad de Salamanca i té també un Màster en Producció Artística per la Universitat Politècnica de València. Algunes de les seves exposicions individuals més recents han estat: *Buen camino* (La Casa Encendida, Madrid, 2022), *Esta orilla es fruto* (Galería Rosa Santos, Madrid 2023), *Given Time a Intersticio* (Londres, UK, 2021), *Una Promesa* (Galería Rosa Santos, València, 2020), LMXJVSD (Pols, València, 2020). Ha participat en exposicions col·lectives com *Interestratos* (Museo Oteiza 2023), 2021-2023 *Un encuentro* (IVAM, València, 2023) o *Lifting Belly* a Centro Centro (Madrid, 2020).

MERCEDES PIMIENTO
Sevilla, 1990

El seu treball se centra en investigar la manera en què ens relacionem amb els espais que habitem, prestant especial atenció als processos de construcció (física, social, històrica). És llicenciada en Belles Arts per la Universidad de Sevilla i la Winchester School of Art (Regne Unit), Màster en Producció i Investigació Artística per la Universitat de Barcelona i doctoranda per la Universitat de Barcelona. Ha exposat a centres d'art com La Casa Encendida (Madrid), Centro Andaluz de Arte Contemporáneo (Sevilla), Fabra i Coats: Centre d'Art Contemporani de Barcelona (Barcelona), Fundació Arranz-Bravo (L'Hospitalet de Llobregat), MAC (La Corunya), o el Centre José Guerrero (Granada). Ha rebut premis i beques com el Premi Sorigué - Arnou (Fundació Sorigué), Generaciones (La Casa Encendida - Fundación Montemadrid), Art for Change (Fundació la Caixa).

MÒNICA PLANES
Barcelona, 1992

Desenvolupa una pràctica escultòrica que es vincula amb l'arquitectura i la dansa. Va cursar el Màster en Producció i Investigació Artística (2014-2016) i és graduada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona (2014). Ha presentat el seu treball individualment a la Fundació Suñol (2017), la Fundació Arranz-Bravo (juntament amb

Alejandro Palacín, 2018), el Centre Cívic Can Felipa (2020), la galeria àngels barcelona (2021, Art Nou 2017), amb Pipistrello (2021) i a la Gelateria Sogni di Ghiaccio de Bologna (2022). Al llarg dels darrers anys, ha rebut beques com la Han Nefkens - Postgraduats UB (2016), o Barcelona Crea (2022).

MARC VIVES MUÑOZ
Barcelona, 1978

Canta i neda. Treballa amb la materialitat de la veu en la seva potencialitat escultòrica amb l'objectiu d'infiltrar-se en arquitectures, paisatges i altres cossos i reformular un ordre establert. Ha mostrat el seu treball a Rogaland Kunstsenter (Stavanger, 2016), Redcat, (Los Angeles, 2016), etHALL (Barcelona, 2018), MACBA (Barcelona 2021), i realitzat performances a Antic Teatre (Barcelona, 2020), CCEMX (Mèxic, 2020), Festival Grec (Barcelona, 2020), La Casa Encendida, (Madrid, 2021), MUSAC (Lleó, 2023) o MAC PANAMÁ (2023). Entre el 2002 i el 2012 va formar part del duo Bestué-Vives exposant a la Biennial de Venècia el 2009. Excedeix la pràctica merament artística cap a la pedagogia, el comissariat o a la gestió, en una cerca per transformar col·lectivament el model contextual i la idea d'acompanyament.

CRÈDITS

Comissariat i textos: Caterina Almirall
Muntatge: Roxanne Robinson

En el muntatge de l'obra d'Ariadna Guiteras hi han col·laborat Roger Serret i Ricou, i el grup d'alumnes del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Arts Aplicades al Mur de l'Escola d'Art de Vic: Abril Pla Sarquella, Fer Soler Navarro, Micaela García Beleza, Pau Codina, Dària Llorens Furriols, Ferran Maza, amb les professores Sara Abad i Raquel Planas
Disseny expositiu: Martín Vitaliti
Concepte visual i disseny gràfic: Katharina Hetzeneder
Transport: A Nivell Produccions Culturals
Correcció i traducció de textos: Natí Palomo

Agraïments:

Jorge Bravo de galeria etHall, Sara Castillo i Dilalica, galeria àngels Barcelona, galeria Rosa Santos. A totes les estructures de suport que ens han acompanyat.

ACVIC Centre d'Arts Contemporànies

Sant Francesc 1, 08500 Vic

Tel +34 93 885 37 04 • www.acvic.org • info@acvic.org

De dimarts a divendres de 10.00 a 13.00 h i de 17.00 a 19.00 h

Dissabtes d'11.00 a 14.00 h i de 17.00 a 19.00 h

Festius tancat.

Visita comentada i activitat educativa de l'exposició:

concertar-les amb reserva prèvia trucant a ACVIC.

Servei gratuït.

Segueix-nos a

[Facebook](#) • [Instagram](#) • [X](#) • [Youtube](#)

Ajuntament de Vic

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Associació per a les
Arts Contemporànies